

CzechELib - Setkání OA administrátorů 25.04.2024

Vypracováno: OA tým CzechELib, duben 2024

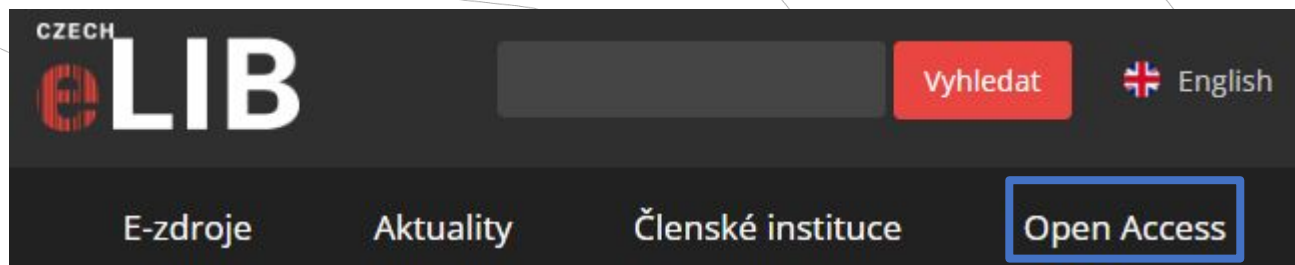
Obsah

- Základní pojmy a informace
- Shrnutí roku 2023
- Přehled čerpání u jednotlivých vydavatelů
- Rok 2024
- Diskuse

Základní pojmy

- **CEL** - Národní centrum CzechELib
- **TA** - Transformative Agreement - transformační smlouva
- **APC** - Article Processing Charges - poplatek za otevření 1 článku
- **Token** - Představuje možnost publikování jedné odborné publikace v režimu Open Access bez dodatečných nákladů pro Oprávněného autora, resp. Členskou instituci.
- **Oprávněný autor** - Zpravidla zaměstnanci, studenti a jinak s Členskou institucí smluvně zavázané fyzické osoby, které jsou uvedeny jako **hlavní korespondující autor** při zasílání manuskriptu článku. **Uplatnění tokenů je vázáno na primární afiliaci** korespondenčního autora.
- **CC** - Creative Commons Licence - podmínky dalšího užívání článků v režimu OA
- **Report** - Seznam článků otevřených na základě TA
- **Dashboard** - Platforma vydavatele, která umožňuje správu způsobilých článků
- **Journal Flip** - Transformace časopisu z hybridního modelu na čistě OA (tedy vyjmutí z balíčku způsobilých u některých vydavatelů)
- **Opt-out** - Rozhodnutí autora publikovat pod předplatným (za paywallem)

Informativní seznam “eligible” titulů

Open Access

Cesta k Open Access

Přehled transformačních
smluv

Instrukce pro autory

Dokumenty

Informativní seznam časopisů s možností OA publikování (verze 5, 15. 3. 2024) vč. filtrování podle institucí, vydavatelů a typu OA

SEZNAM OA eligible - verze 22.5.2023

Ověřte si na webu CzechELib, zda není dostupná novější verze: <https://www.czechelib.cz/cs/419-instrukce-pro-autory>
Vyberte svou instituci a požadované parametry, zobrazí se seznam relevantních časopisů

Berte prosím tento seznam jako informativní. Přes veškerou snahu na straně CzechELib vytvořit kompletní seznam se mohou v seznamu vyskytnout drobné nepřesnosti způsobené např. neohlášenými změnami na straně vydavatelů.

publisher	zuzení_kolekce	institute			
American Chemical Society	-	Astronomický ústav AV ČR, v. v. i.	Biofyzikální ústav AV ČR, v. v. i.	Biologické centrum AV ČR, v. v. i.	Biotechnologický ústav AV ČR, v. v. i.
American Institute of Physics	eJournal Premier collection	Botanický ústav AV ČR, v. v. i.	Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.	Česká geologická služba	Česká zemědělská univerzita v Praze
Association for Computing Machin...	Emerald Management eJou...	České vysoké učení technické v Praze	Fakultní nemocnice Brno	Fakultní nemocnice Bulovka	Fakultní nemocnice Hradec Králové
Cambridge University Press	Information & Knowledge ...	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	Fakultní nemocnice Ostrava	Fakultní nemocnice Plzeň	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně
De Gruyter	Library & Information Scien...	Fakultní nemocnice v Motole	Fakultní Thomayerova nemocnice	Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.	Fyziologický ústav AV ČR, v. v. i.
Emerald	Operations, Logistics & Qu...	Geofyzikální ústav AV ČR, v. v. i.	Institut klinické a experimentální medic...	Jihočeská univerzita v Českých Budějovic...	Knihovna AV ČR, v. v. i.
Sage HSS Package	Sage HSS Package	Masarykova univerzita	Masarykův onkologický ústav	Matematický ústav AV ČR, v. v. i.	Mendelova univerzita v Brně
IOP Publishing	Sage Psychology Collection	Mikrobiologický ústav AV ČR, v. v. i.	Moravská zemská knihovna v Brně	Národní knihovna České republiky, stát...	Národní muzeum
Karger	Sage STM Package	Národní pedagogické muzeum a knihov...	Národní technická knihovna	Orientální ústav AV ČR, v. v. i.	Ostravská univerzita
Oxford University Press	(blank)	Psychologický ústav AV ČR, v. v. i.	Slezská univerzita v Opavě	Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.	Státní zdravotní ústav
Royal Society of Chemistry	limity_tokenů	Studijní a vědecká knihovna v Hradci Krá...	ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA o.p.s.	Technická univerzita v Liberci	The Extreme Light Infrastructure ERIC (p...
Sage	-	Univerzita Hradec Králové	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ús...	Univerzita Karlova	Univerzita obrany
Springer Nature	neomezené	Univerzita Palackého v Olomouci	Univerzita Pardubice	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.
Taylor & Francis	omezené	Ústav anorganické chemie AV ČR, v. v. i.	Ústav biologie obratlovců AV ČR, v. v. i.	Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. ...	Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského A...
Wiley	(blank)	Ústav fyziky atmosféry AV ČR, v. v. i.	Ústav fyziky materiálů AV ČR, v. v. i.	Ústav fyziky plazmatu AV ČR, v. v. i.	Ústav geoniky AV ČR, v. v. i.
(blank)	(blank)	Ústav hematologie a krevní transfuze	Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.	Ústav informatiky AV ČR, v. v. i.	Ústav jaderné fyziky AV ČR, v. v. i.

viz. [Instrukce pro autory](#)

Základní informace - OA agenda CEL

- “**vidíme**” do všech účtů institucí v dashboardech - **můžeme** schvalovat/zamítat
- jsme schopni na krátkou dobu **zastoupit OA administrátory** všech institucí (náhlá nemoc, pokrytí dovolené, technické problémy...) - po schválení PO instituce
- jednáme při nečinnosti OA admina - např. emaily typu Last reminder pečlivě sledujeme (chodí nám notifikace vydavatelů Springer Nature, Wiley atd.)
- instituce musí hlídat spotřebu přidělených tokenů - po použití posledního tokenu (u EIZ s omezeným množstvím přidělených tokenů) **posíláme oficiální oznámení o vyčerpání tokenů**
- **zpracováváme** reporty od všech vydavatelů
- další různé komplikace

Základní informace - OA agenda CEL

Nejčastější komplikace, které řešíme:

- chybně zvolené afiliace (autor chce mít hlavní afilaci článku u schvalující instituce, ale systém vydavatele eviduje jeho afilaci u jiné instituce)
- nerozpoznané afiliace na straně vydavatele
- opt-out
- anulování faktur
- změny v dashboardech
- způsobilost článků: stovky typů článků u OUP (jiní vydavatelé na tom nejsou jinak)

Shrnutí roku 2023

Licence Creative Commons

- větší množství restriktivnějších licencí (CC-BY-NC-ND) zejména u T&F a Wiley
- CC-BY - doporučená licence pro splnění grantových podmínek
- změna licence možná u vydavatele T&F, u Springer Nature v závislosti na časopise, u Wiley nemožná
- s Wiley domluva - upozornění na výběr správné licence v Author Agreement
- některé časopisy CC-BY nenabízí!

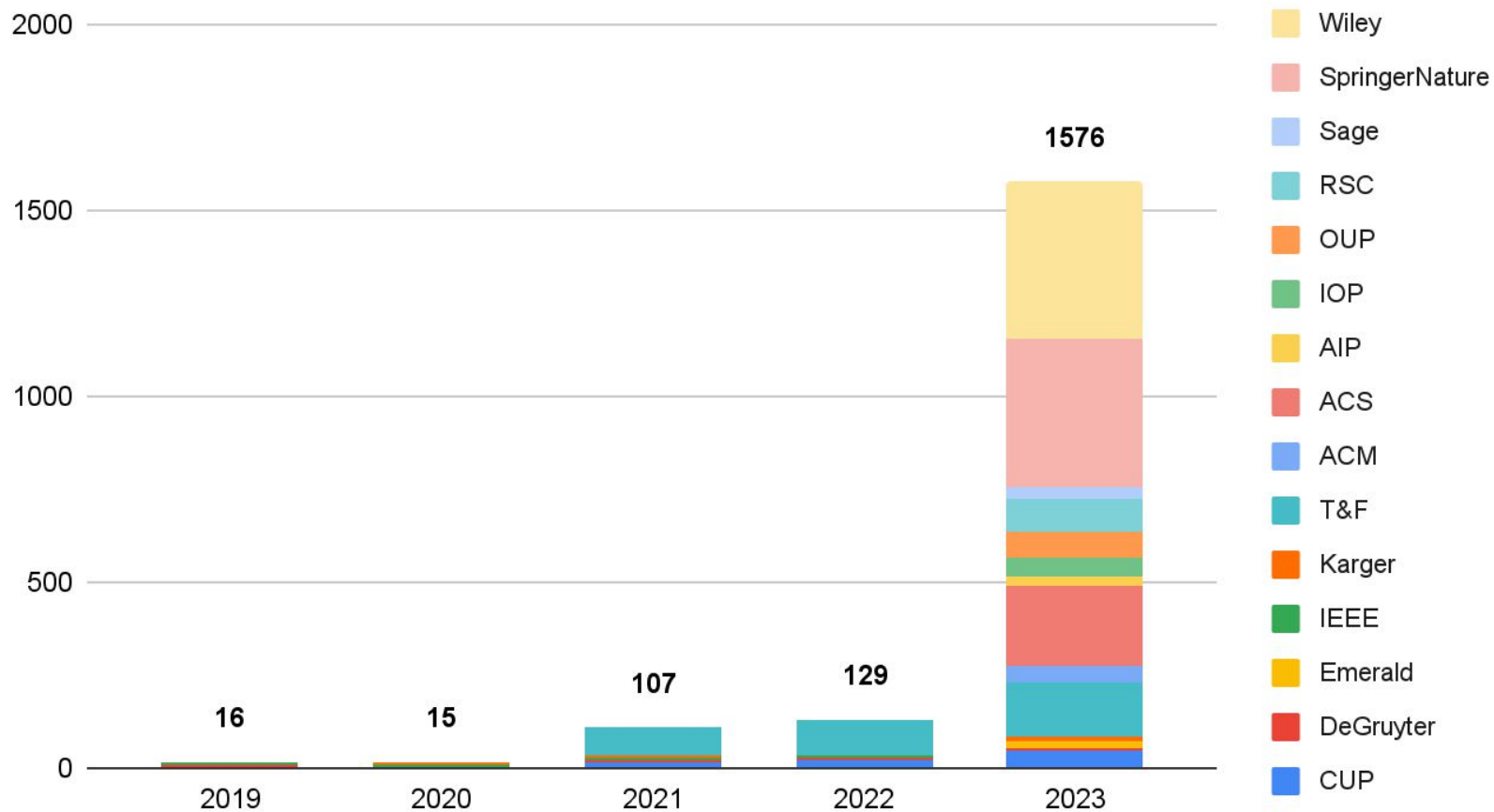
Shrnutí roku 2023

Flip časopisů

- transformace časopisu z hybridního modelu na čistě OA
- transformační smlouva = převod části poplatků za čtení na publikování, ale také přechod/transformace hybridních titulů na čistě OA
- transformační smlouvy - měly být krátkodobým řešením, ale žádná revoluce se nechystá
- z několika tisíc způsobilých hybridních titulů v roce 2023/2024 fliplo jen několik málo desítek titulů
- musíme to ovšem hlídat - někde jde o vyjmutí titulu ze způsobilých pro publikování pod TA (např. Wiley)
- snažíme se flip včas zachytit v tabulce způsobilých titulů

Shrnutí roku 2023

Vývoj čerpání tokenů pod TA v daném období

Shrnutí roku 2023

Vyčerpané tokeny

Počet institucí (afiliací)	69
Počet korespondenčních autorů	1356
Počet OA článků	1576
Počet titulů (časopisů)	869
Počet vydavatelů	13
Odhadovaná hodnota APC*	96 mil. Kč
Hrubý odhad - průměr APC*	62 000 Kč

*CzechELib neručí za přesnost této sumy, jde o odhadovanou částku

Shrnutí roku 2023

Nevyčerpané tokeny

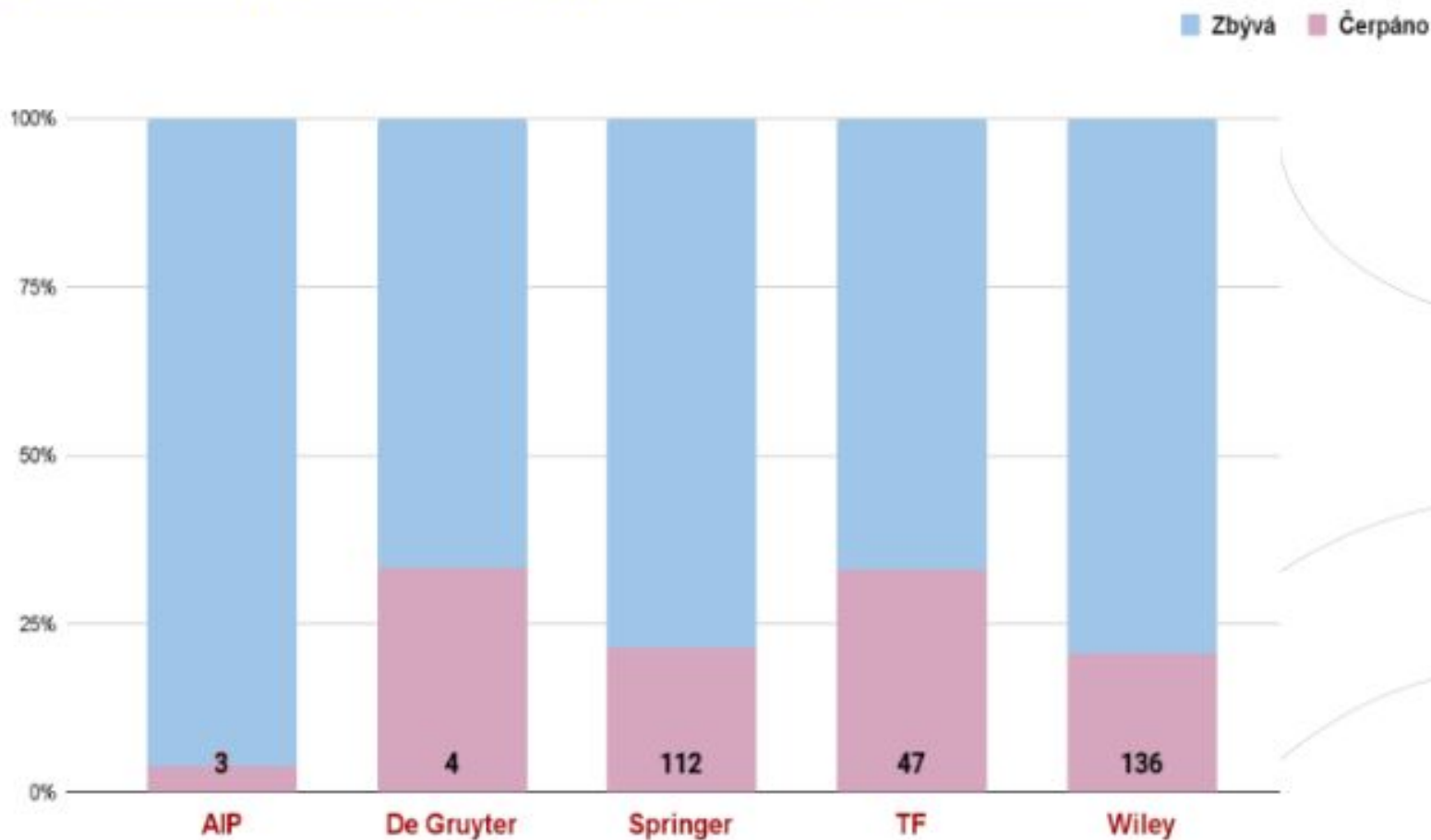
Nedočerpáno v roce 2023	
AIP	67%
De Gruyter	33%
Emerald	15%
Springer	20%
Wiley	33%

Nedočerpáno APC v odhadované **hodnotě 23 mil. Kč***.

*CzechELib neručí za přesnost této sumy, jde o odhadovanou částku

Aktuální čerpání tokenů*

Spotřeba tokenů u vydavatelů s omezeným počtem tokenů - za celé konsorcium

*Stav k 24.4.2024

Přehled čerpání u jednotlivých vydavatelů

Wiley

- i přes možnost zpětného otevírání článků OA nevyužito větší množství tokenů (asi 200)
- možnost přečerpání přidělených tokenů využita pouze 3 institucemi
- mírné stížnosti na schvalovací systém OAble
- diskuze s vydavatelem ohledně nabízené slevy na publikování v plně OA titulech -> nepřijato. Důvody:
 - CEL nedoporučeno zatím vyjednávat smlouvy čistě na publikování v plně OA titulech
 - jednalo by se o "fond", ze kterého by se čerpalo za APC
 - velikost slevy nejednotná - dle množství publikací instituce
 - informace z jiných konsorcií - schvalování plně OA titulů v OAble komplikované
- flip asi 8 časopisů v průběhu 2023 - nemožnost v nich dál publikovat skrz tokeny
- aktuálně vyčerpáno 21 % tokenů

Přehled čerpání u jednotlivých vydavatelů

Taylor & Francis

- na konci roku 2023 přerozděleno 14 tokenů
- technické potíže s dashboardem po celý rok 2023
 - mizení článků z “approved report”
 - mizení “approve” tlačítka
 - mizení článků před schválením
 - neodůvodněné objevování článků z období před TA
- po důrazné reklamaci u vydavatele (za dashboard T&F se platí) -> na rok 2024 přiděleny jako “odškodné” 2 tokeny navíc v rezervě
- po realokaci bylo z roku 2023 přeneseno 12 tokenů
- od roku 2024 flip asi 10 titulů z hybridního typu na plně OA -> je možné publikovat pomocí tokenů nadále (!pokud instituce požadavek autora zamítne, autor musí APC zaplatit!)
- rok 2024 - potíže s dashboardem přetrvávají
- aktuálně vyčerpáno 33 % tokenů

Přehled čerpání u jednotlivých vydavatelů

AIP

- špatné rozpoznávání autorů (už při podání článků nutnost aktivně o OA požádat)
- stížnosti na změnu formuláře pro podání článku (nemožnost o OA požádat)
- domluven měsíční reporting všech článků od vydavatele -> možnost otevření
- bohužel i po informaci od OA administrátorů a pak informaci od vydavatele, že bude článek zahrnut pod TA - velká prodleva v otevření článku

Emerald

- počet tokenů zůstává stejný jako v roce 2023 (20), i když se nedočerpalo (průměr 3 let)

Karger

- přechod reportingu na ChronosHub, ale pro podání platí Manuscript Manager
- ChronosHub - všichni vidí všechno

Přehled čerpání u jednotlivých vydavatelů

Springer

- OA default
- po vyčerpání tokenů - vypnutí instituce “v dashboardu”
- v roce 2023 zbylo více tokenů -> přerozdělení nemožné
- do 22. 2. 2024 možnost čerpání 99 přenesených tokenů mimo přiděl všemi institucemi v konsorciu (využito u 27 institucí)
- od roku 2024 flip asi 30 titulů z hybridního typu na plně OA -> je možné publikovat pomocí tokenů nadále (pokud instituce požadavek autora zamítne, autor musí APC zaplatit!)
- větší technické problémy nehlášeny
- aktuálně vyčerpáno 22 % tokenů

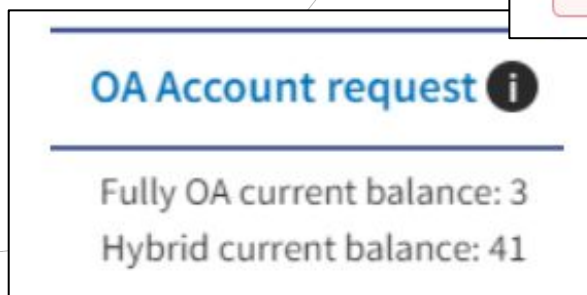
Přehled čerpání u jednotlivých vydavatelů

OUP

- nový dashboard SciPris spuštěn 12/2023
 - několik reklamací ze strany CEL (nastavení profilu - všichni vidí vše, potíže s přihlašovací obrazovkou, nefunkční/chybějící “approve” tlačítko, odpočet tokenů apod.)
 - CEL není nastaven jako centrální admin
 - problémy stále přetrvávají
 - 2 formy reportů

Komunikace s OA týmem vydavatele zdlouhavá!

- prosíme o Vaši zpětnou vazbu

Přehled čerpání u jednotlivých vydavatelů

RSC

- CEL reklamoval bundle reporty:
 - chybějící DOI
 - CEL je vůbec nedostával
- změna reportingu u vydavatele
- flip titulů
- žádné větší potíže se neobjevily

ACS

- někdy nedochází k rozpoznání autorů (hlavně s dvojími afiliacemi)
- opt-out, v roce 2024 méně - lepší informovanost autorů (děkujeme)
- za rok 2023 publikováno 215 článků
- žádné větší potíže se neobjevily

Přehled čerpání u jednotlivých vydavatelů

CUP

- nucený přechod na “full collection” + navýšení členů konsorcia -> trojnásobný nárůst počtu článků OA v roce 2023
- do 31. 3. možnost zpětně otevřít ne OA články z roku 2023 -> instituce informovány
- větší komplikace: v lednu 2024, když jsme reklamovali, že i když pokračujeme ve smlouvě, systémy CUP hlásily, že žádnou smlouvu nemáme

Počty přidělených tokenů

- aktualizace Metodiky pro přidělování tokenů:
 - u EIZ, kde je počet tokenů omezen, bylo přerozdělení upraveno s ohledem na posun váhy platby a publikační činnosti z předešlých 50:50 na 60:40 (váha platby byla zvýšena na 60 %)
- vstupní data: údaje z roku 2023 (všechny články - i ty, které nebyly otevřeny v režimu Open Access)
- rozdíly minimální
- přiděl tokenů rozeslán na PO i OA administrátory institucí

Děkujeme za pozornost